Nr 1676

av fru Ström m. fl.
om konsumentinflytande pa standardiseringsarbetet.

I manga länders konsumentpolitiska verksamhet spelar standardiseringsarbetet en allt större roll.

En viktig uppgift för olika konsumentorgan är att verka för att konsumenterna far produkter som tyller rimliga funktionskrav. I praktiken innebär detta t. ex. att det är nödvändigt att fastställa krav på egenskapet eller funktion hos en vara eller utarbeta provningsbestämmelser med avseende pa säkerhet hos varan.

En annan viktig uppgift för konsumentorgan är att verka för att den information som ges på eller i anslutning till produkter/tjänster, t. ex. vid informativ märkning, stämmer med produktens/tjänstens prestanda. Harför krävs nagon form av reproducerbara (standardiserade) provningsmetoder som underlag för redovisning av egenskaper eller funktion.

Arbete av denna art är en relativt ny företeelse såväl nationellt som internationellt.

Standardiseringsarbetet har hittills huvudsakligen bestått i att fastställa grundläggande standard av generellt intresse för producenterna, t. ex. standard för måttenheter, för matematiska och fysikaliska formler, eller produktstandard för produktionsvaror, t. ex. varor och halvfabrikat som används i produktionsledet. Hit hör t. ex. en rad byggnadsvaror.

Nationellt och internationellt standardiseringsarbete har därför av naturliga skäl hittills varit starkt producentinfluerat.

Standardiseringsorgan har i allmänhet upprättats pa initiativ av producenter och deras organisatoner för att astadkomma en förenkling av produktionsprocesserna och därigenom en rationell produktion.

En naturlig följd av det växande konsumentpolitiska engagemanget i manga länder är ett ökat intresse för och behov av såväl nationell som internationell standardiseringsverksamhet inom konsumentvaruomradet. Därmed har också fragan aktualiserats om hur konsumentinflytandet pa det nationella och internationella standardiseringsarbetet skall säkerställas.

Inom den internationella standardiseringsorganisationens (ISO) kommitté för konsumentvaror, TC 73, har tillsatts en arbetsgrupp med uppgift att förbereda en konferens om konsumentinflytande på det internationella standardiseringsarbetet, och en konferens om dessa fragor väntas äga rum under ar 1976.

Även i Norden har fragan om ett ökat konsumentinflytande pa standardiseringsarbetet tagits upp mellan representanter för konsumentorganen och standardiseringsorganen.

I Sverige har under åren 1951–1972 standardiseringskommissionens (SIS) arbete inom konsumentvaruområdet baserats på ett samarbete med varudeklarationsnämnden (VDN). Reglerna för detta samarbete medförde en gränsdragning där det producentinriktade standardiseringsarbetet utfördes av SIS medan konsumentvaruområdet bearbetades av VDN.

När konsumentverket bildades den 1 januari 1973 upplöstes VDN och arbetsuppgifterna övergick till det nya verket, vilkets uppgifter bl. a. består i att vidta sådana atgärder att konsumenten får varor som fyller rimliga funktionskrav och att den information som ges på eller i anslutning till produkten är i överensstämmelse med egenskaper och prestanda.

Den nuvarande situationen beträffande SIS engagemang på konsumentvaruområdet är väsentligt förändrad jämfört med tiden för samarbetet mellan SIS och VDN. Skillnaden består bl. a. i att konsumentverket har vidgade uppgifter jämfört med tidigare konsumentorgan och att konsumentverket utarbetar egna kravspecifikationer och provningsmetoder.

Från konsumentsynpunkt är det naturligt att huvudansvaret för fastställande av krav på egenskaper och funktion hos produkter/tjänster och utarbetande av nya provningsmetoder aligger konsumentverket med dess myndighetsansvar att bevaka konsumenternas intressen.

Med tanke på det växande samspelet mellan nationell och internationell standardiseringsverksamhet inom konsumentvaruområdet är det av stort intresse att klarlägga hur samarbetet mellan konsumentverket, standardiseringskommissionen och de internationella standardiseringsorganen skall fungera.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär en översyn och ett klarläggande av hur samarbetet, ansvarsförhallandena och gränsdragningarna mellan konsumentverket, standardiseringskommissionen och de internationella standardiseringsorganen skall utformas för att inom konsumentvaruområdet säkerställa ett förstärkt konsumentinflytande i vad gäller standardiseringsarbetet.

Stockholm den 27 januari 1975

TURID STRÖM (s)

OLLE GÖRANSSON (s) BIRGER ROSQVIST (s)

LENNART PETTERSSON (s)
i Lund